

rækning til at komme frem ved Udnyttelsen af dette Princip. Og derfor kan jeg kun udtale min uforbeholdne Glæde over, at man fra alle Sider erkender — paa det ærede Medlem Hr. Olufson nær —, at det Princip, der ligger til Grund for dette Lovforslag om Vilkaar for Bortsalg af Jorder i offentligt Eje, er saa sundt og rigtigt, at man, som Forholdene i Øjeblikket er, kan formindske Statens Haandsrækning til den enkelte i nogen Maade ud fra de indhentede Erfaringer og ud fra den Opfattelse, at paa det Grundlag kan endda den middeldygtige Ansøger klare sig.

Det glæder mig ikke mindst, at ogsaa det ærede Medlem Hr. Ulrich kan tiltræde dette. Jeg mindes den Debat, der i sin Tid blev ført om det Spørgsmaal. Det ærede Medlem gik da meget haardt imod den Lovgivning, dette Ændringsforslag angaar, jeg husker Bemærkninger som disse: Man lokkede Folk ud i Moserne, det var et Grundlag, der ikke kunde holde, og i Sammenligning med den gamle Husmandslovgivning var denne Lovgivning at forkaste. Nu er Forholdet helt anderledes, nu erkender man fra alle Sider netop ved det foreliggende Ændringsforslag, at Grundlaget er saa sundt og rigtigt, at man kan forsvare overfor den enkelte at gaa i Retning af større Krav til hans Ydelse overfor den Hjælp, han faar af Statskassen.

Jeg vil gerne angaaende denne Forandring anføre følgende: vel er det rigtigt, at man til enhver Tid maa overveje, hvordan den enkelte Udnytter af Lovens Betingelser er stillet, og at man i saa Henseende i Øjeblikket kan anføre det, som det ærede Medlem Hr. Ulrich rigtigt gør opmærksom paa, at Vilkaarene paa visse Omraader er lempeligere nu end i det første Aar, og at der ud fra den Betragtning kan gøres gældende, at vedkommende derved lettere kan komme igennem, tillige ogsaa det andet Moment, der er anført fra flere Sider, at det ved Omsætning af disse Ejendomme er notorisk, at den, der er Indehaver af et Hjem efter Loven af 4. Oktober 1919, i hvert Fald hvis han nogenlunde anstændigt har gjort sit Arbejde de første Aar, kan gaa derfra, hvis han ønsker det, med en ikke ringe Fortjeneste. Jeg vil gerne sige angaaende det sidste, som er Motivet til, at disse Ændringer foretages, at vel er det rigtigt, at man kan anvende Statens Forkøbsret for at modvirke en urigtig og urimelig Spekulation i disse Ejendomme, men en saadan Anvendelse af Statens Forkøbsret betyder ikke alene, som det ærede Medlem Hr. Olufson gjorde

opmærksom paa, visse øgede administrative Arbejder, den kan ogsaa gøre Skade paa mange andre Omraader, og man skal anvende den med stor Varsomhed. Efter min Mening er det rigtigt, at den Haandsrækning, den enkelte faar, er saa stor, at den, der bliver paa Ejendommen og passer den, sidder paa en vis Maade under for meget privilegerede Forhold. Efter min Opfattelse vil det være noget betænkeligt og urigtigt for en hel Del af de Menneskers Vedkommende, der paa Grund af mange forskellige Forhold kommer til at skifte Erhverv, at gaa alt for haardhændet frem. Der er mange Ting i et Menneskes Liv, der kan bidrage til, at man forlader det Erhverv, man havde stillet saa store Forhaabninger til; der kan være Sygdom og Død, ogsaa fuldkommen fejl Vurdering af ens egne Evner, som først bliver klart for den enkelte, naar han kommer til at arbejde med det. Alle disse Forhold bevirker, at man skal vise Varsomhed med at bruge haardhændede Midler i saa Henseende. Jeg peger kun paa dette ud fra den Betragtning, at hvis Staten i større Udstrækning gør sin Forkøbsret gældende ved Ejerskifte, fordi man synes, at Købesummen er for høj, vil det overfor den enkelte virke som en Brutalitet og vil fra den enkeltes Side føles som en Uret, der bliver gjort mod vedkommende. Kan man undgaa dette, tror jeg, det er det bedste, og det kan efter min Mening i nogen Grad undgaaes, naar Statens Haandsrækning er afpasset som af mig nævnt før.

Dernæst vil jeg gerne i denne Forbindelse gøre opmærksom paa et Forhold angaaende Ejendomsomsætningen. Det er soleklart, at efterhaanden som der kommer flere Brug af den Slags, kommer der ogsaa flere Tilfælde, hvor den enkelte Indehaver ønsker at afhænde sit Brug, og det kan, som jeg nævnte før, ske af flere Grunde. Det kan ske af den Grund, at han ikke kan modstaa Fristelsen ved et stort Bud. Landbrugsministeriet har i saa Henseende et andet Middel at anvende foruden den af mig allerede nævnte Forkøbsret. Dette Middel er efter Indstilling fra Statens Jordlovsudvalg praktiseret gentagne Gange. Naar man efter alle i Sagen indhentede Oplysninger kan indse, at en Statshusmand efter Lov af 4. Oktober 1919 kan afhænde sin Ejendom til en anden, der er noget mere velstillet end de, der i Almindelighed kommer ind under Bestemmelser vedrørende denne Lov, saaledes at den først-